

V L A A M S P A R L E M E N T

Zitting 2002-2003

26 juni 2003

HANDELINGEN

COMMISSIEVERGADERING

COMMISSIE VOOR LEEFMILIEU, NATUURBEHOUD EN RUIMTELIJKE ORDENING

Interpellatie van mevrouw Veerle Heeren tot de heer Dirk Van Mechelen, Vlaams minister van Financiën en Begroting, Ruimtelijke Ordening, Wetenschappen en Technologische Innovatie, over de uitvoering van een Vlaams grondbeleidsplan om wonen terug betaalbaar te maken.

Vraag om uitleg van de heer Johan Malcorps tot de heer Dirk Van Mechelen, Vlaams minister van Financiën en Begroting, Ruimtelijke Ordening, Wetenschappen en Technologische Innovatie, over de afbakening van het Economisch Netwerk Albertkanaal en de stand van zaken van een eventuele voorafname

Vraag om uitleg van de heer Johan Malcorps tot de heer Dirk Van Mechelen, Vlaams minister van Financiën en Begroting, Ruimtelijke Ordening, Wetenschappen en Technologische Innovatie, over de stand van zaken van de ruimtelijke planning voor de spoordossiers in het Antwerpse

Commissie voor Leefmilieu, Natuurbehoud en Ruimtelijke Ordening

Donderdag 26 juni 2003

VOORZITTER : De heer Jacques Timmermans

– *De interpellatie wordt gehouden om 14.19 uur.*

Interpellatie van mevrouw Veerle Heeren tot de heer Dirk Van Mechelen, Vlaams minister van Financiën en Begroting, Ruimtelijke Ordening, Wetenschappen en Technologische Innovatie, over de uitvoering van een Vlaams grondbeleidsplan om wonen opnieuw betaalbaar te maken

De voorzitter : Aan de orde is de interpellatie van mevrouw Heeren tot de heer Van Mechelen, Vlaams minister van Financiën en Begroting, Ruimtelijke Ordening, Wetenschappen en Technologische Innovatie, over de uitvoering van een Vlaams grondbeleidsplan om wonen opnieuw betaalbaar te maken.

Mevrouw Heeren heeft het woord.

Mevrouw Veerle Heeren : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, dames en heren, mijn interpellatie volgt uit de recente cijfers van het Nationaal Instituut voor de Statistiek. Blijkbaar zijn de prijzen van de bouwgronden weer spectaculair gestegen. Dat hebben we al vaker besproken de afgelopen jaren. Het verbaast me altijd opnieuw dat die prijzen toch nog kunnen stijgen. Voor heel veel mensen wordt het bijna onmogelijk om nog te bouwen, te kopen of te renoveren.

U hebt maatregelen genomen, mijnheer de minister, inzake de registratierechten en de woonuitbreidingsgebieden. Blijkbaar ondervindt de burger daar niet veel van, zeker niet wat de aansnijdbaarheid van de woonuitbreidingsgebieden betreft. Ik verneem van de administratie dat dit op gang begint te komen, maar dat de aanvragen nog beperkt zijn. De instrumenten die u inzet, zijn dat de juiste ? Zijn er nog andere voorhanden ?

Het decreet op de ruimtelijke ordening van 18 mei 1999 reikt nochtans een institutioneel en inhoudelijk kader aan om een grondbeleid te voeren. Ik ben ervan overtuigd dat dit een efficiënt middel zou kunnen zijn. In mijn regio, Hasselt, werd een lokaal grondbeleidsplan uitgetekend, en dat begint nu zijn eerste vruchten af te werpen.

Volgens het decreet moet dit plan uiterlijk binnen de 2 jaar na het decreet in werking treden, na advies van zowel Vlacoro (Vlaamse Commissie Ruimtelijke Ordening) als de Vlaamse regering. Via het grondbeleidsplan kunnen we het grondbeleid vanuit ruimtelijke ordening coördineren. Woonbeleid is één zaak, ruimtelijke ordening is minstens even belangrijk. Fiscaliteit vormt een onderdeel van dit debat.

Met een goed grondbeleid kunnen we de wet van vraag en aanbod van bouwgronden en de woningenverkoop beïnvloeden en wellicht corrigeren. Dat is niets nieuws. In een antwoord op een vraag van de heer Laurys van 2 jaar geleden kondigde u een stappenplan aan dat door uw administratie moest worden opgemaakt om dit grondbeleidsplan tot stand te brengen (Hand. VI. Parl. 2000-2001, nr. C-157, 14). Ik vond het opportuun om deze vraag nu opnieuw te stellen.

Wat is er tussen 19 april 2001, en vooral tussen vorige zomer en nu, gebeurd om dat grondbeleidsplan door de Vlaamse regering te laten vaststellen ? Wat zijn de resultaten van de eerste afgeronde studieopdracht over de voorbereiding van het voorontwerp van grondbeleidsplan ? Welke initiatieven hebt u genomen na de goedkeuring van het decreet van 1999 ? Welk effect verwacht u van het grondbeleidsplan op de hoge grondprijzen ? Is dit het geijkte instrumentarium ? Welke andere instrumenten wilt u inzetten om de prijzen en het aanbod te beïnvloeden ?

Heeren

De voorzitter : Minister Van Mechelen heeft het woord.

Minister Dirk Van Mechelen : Mijnheer de voorzitter, mevrouw Heeren, dit onderwerp wordt hier inderdaad met de regelmaat van de klok besproken. Vooral mevrouw Vertriest hield zich met dit dossier bezig.

Eind vorig jaar spraken we in deze commissie af dat de administratie de stand van zaken zou komen toelichten. U weet dat deze commissie het de afgelopen maanden druk had met andere boeiende bezigheden, van handhavingsbeleid tot integraal waterbeleid. We hadden tot nog toe geen tijd voor dit thema, ik probeer dat nu een beetje goed te maken.

De termijnen die het decreet vastlegt – waar ik niet verantwoordelijk voor ben – getuigen van weinig realisme. De vergunningenregisters moesten bijvoorbeeld klaar zijn binnen het jaar na het decreet ruimtelijke ordening, verlengbaar met nog een jaar. Iedereen met een beetje ervaring in het lokale beleid, is op de hoogte van de vordering van de vergunningenregisters. Het decreet was zeer ambitieus, maar zoveel zaken tezelfdertijd door dezelfde mensen laten uitvoeren, kan gewoonweg niet. We proberen de prioriteiten vast te leggen. Het grondbeleidsplan hoort daar niet bij.

Het is en blijft een beleidsinstrument op Vlaams gewestelijk niveau met als doel het grondbeleid vanuit ruimtelijke ordening te realiseren en te coördineren. Eén ding heb ik wel geleerd, en ik zal daar de volgende weken en maanden nog aan werken, namelijk als we een belangrijke rol toekennen aan ruimtelijke ordening, dan moeten we daar de consequenties van dragen in andere bevoegdheden. Ik zal een inventaris opmaken van de mogelijkheden om opnieuw de voorrang te geven aan ruimtelijke ordening.

Het decreet van 18 mei 1999 vermeldt dat het plan beoogt de doeltreffendheid, de efficiëntie en de interne samenhang van het grondbeleid van de diverse overheden en openbare instellingen te bevorderen. Dat is een zeer nobel uitgangspunt. Deze decretale omschrijving van het grondbeleidsplan biedt belangrijke input voor de discussie terzake. Ik denk dat we er ons van bewust moeten zijn dat er niet iets is als ‘het’ grondbeleid of ‘een’ grondbeleid ; zeker niet in de zin dat een specifiek vakgebied er alleen voor verantwoordelijk kan worden gesteld.

Heden wordt door heel veel verschillende sectoren op diverse manieren aan grondbeleid gedaan. Dat geldt voor alle vakgebieden die op een of andere manier met ruimte bezig zijn of het beleid uittekenen en uitwerken voor ruimtebehoevende maatschappelijke activiteiten. Er worden continu maatregelen genomen op grond van diverse wetgevingen, onder andere op het vlak van economische expansie, huisvesting, natuurbehoud en aankoopbeleid. Het gaat om aankoopbeleid onder meer op basis van voorkeurrechten, ontwikkelingsbeleid, fiscale maatregelen, subsidiesystemen, inventarissen evenals tal van andere maatregelen. Ook in het beleidsdomein Ruimtelijke Ordening worden maatregelen van grondbeleid genomen.

Om heel concreet op het onderwerp van de grondprijzen in te gaan, verwijs ik naar de beslissing van de Vlaamse regering om het aanbodbeleid dat we inzake wonen en industrie proberen te creëren via de ruimtelijke uitvoeringsplannen, te stimuleren. Ik verwijs ook naar de belasting op onbebouwde percelen, naar de inventarissen van leegstaande en verkrotte gebouwen en woningen en de heffingen terzake, en naar de omzendbrief inzake het aansnijden van woonuitbreidingsgebieden. Die omzendbrief heeft trouwens recentelijk de proef van een schorsingsverzoek bij de Raad van State overleefd.

De Vlaamse regering heeft inzake de onroerend-goedprijzen op mijn initiatief een aantal maatregelen genomen inzake de onroerende voorheffing en de registratie- en schenkingsrechten, waarvan we de impact op het vlak van prijszetting vandaag nog niet kunnen meten. Uit gegevens van de sector blijkt dat dit resultaten afwerpt. Aan de spiraal van speculaties die ertoe leidden dat grond werd gehouden en niet werd verkocht, hebben we een einde gemaakt. Positieve fiscale stimuli zorgen voor een trendsetting. Als we ermee dreigen om meer bouwgrond op de markt te brengen via het gemakkelijker aansnijden van woonuitbreidingsgebieden, kunnen we een concreet aanbodbeleid voeren.

Die omkadering is belangrijk om de verwachtingen over het grondbeleidsplan juist te kunnen situeren. Het grondbeleidsplan kan sturing en coördinatie ambiëren, maar het operationele grondbeleid zal een verantwoordelijkheid van alle beleidsdomeinen blijven. Het zou niet slecht zijn dat in het kader van een beter bestuurlijk beleid wordt overwogen om huisvesting en ruimtelijke ordening in één departement onder te brengen. Dan zouden we op dat gebied toch al een goede coördinatie hebben.

Van Mechelen

Het is niet het grondbeleidsplan dat in de eerste plaats de grondprijzen zal beïnvloeden. Het grondbeleidsplan kan alleen pogen te sturen en te coördineren in het arsenaal van maatregelen dat wordt ingezet om de grondprijzen te beïnvloeden. Ik nodig u uit om eens te luisteren naar de heer Janssens van Stadim. Hij heeft daar een andere theorie over dan de mensen van Ruimtelijke Ordening. Hij trekt vergelijkingen met inflatie, verdieneffecten, rentepeilen en grondprijzevoluties en toont aan dat de grondprijs op een historisch verantwoordbaar niveau is in België.

We hebben nood aan coördinatie en sturing. Daarom sleutelen we aan dat grondbeleidsplan. We kiezen een aantal prioriteiten en proberen die uit te werken, maar we hebben dit dossier, zeker op aansturen van mevrouw Vertriest, niet uit het oog verloren.

Ik heb op 4 maart 2002 een studieopdracht toegevoerd aan Gedas. Die studie geldt als eerste fase van het stappenplan en werd afgerond in juli 2002. Er werden veel opmerkingen geformuleerd en wijzigingen voorgesteld tijdens de stuurgroepvergaderingen. De te behandelen materie was bovendien heel complex. Die voorbereidende studie werd eind 2002 afgerond en begin 2003 afgeleverd.

In het najaar start een tweede fase : het voorontwerp van grondbeleidsplan. Om achteraf eventuele misverstanden uit te sluiten, was een inhoudelijke omschrijving van het begrippenkader wenselijk. Ook een inhoudelijke en functionele afbakening van het beleidsterrein drong zich op. We hebben voortgeborduurd op beschikbare studierapporten van onder meer de heren Hubeau en Van Hoorick.

Het was wel de bedoeling om in het kader van de huidige studieopdracht de inventaris van beleidsinstrumenten te actualiseren en aan een analyse over de sterkte of zwakte te onderwerpen, met daaraan gekoppeld een reeks aanbevelingen. Het ligt voor de hand dat de evaluatie van het beleidsinstrumentarium werd gerelateerd aan de doelstellingen van het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen. Uit deze evaluatie komt overigens de positionering van het grondbeleid ten opzichte van de ruimtelijke ordening en de andere beleidsdomeinen tot uiting.

Het sluitstuk van de studieopdracht was, uitgaande van de evaluatie, relevante voorstellen te formuleren om de vastgestelde lacunes weg te werken, en aanzetten te creëren voor innovatieve instrumen-

ten. Uiteindelijk heeft de opdrachthouder tevens van de gelegenheid gebruik gemaakt om de contouren uit te tekenen van het organisatorisch kader waarin het grondbeleidsplan zal worden geïmplementeerd.

De tweede fase van het stappenplan is de doelgerichte, strategische fase. Het grondbeleidsplan moet immers een strategisch plan zijn. Ik zal nu een stand van zaken geven van het vooronderzoek dat moet leiden tot de gunning van een tweede opdracht, het opstellen van het grondbeleidsplan.

De studie vult artikel 61, paragraaf 1 en paragraaf 2.1 van het decreet in. Dat gaat over de beschrijving, analyse en evaluatie van het gevoerde grondbeleid tot nu toe. De opdracht heeft een vierledige doelstelling. Ze wil een inhoudelijke omschrijving geven van het begrip grondbeleid, een analyse en evaluatie maken van het instrumentarium, een aantal onderzoeksvragen stellen, en relevante voorstellen doen inzake bestaande en innovatieve instrumenten van het grondbeleid. De onderzoeksvragen houden verband met de efficiëntie van instrumenten inzake onteigening, recht van voorkoop, beheer, enzovoort, met de geschiktheid van die instrumenten om het grondbeleidsplan te coördineren, met de actoren die nodig zijn, en met de financiële stimuli die als hefboom kunnen dienen.

Al wat in de rest van paragraaf 2 van artikel 61 is vermeld, wordt niet behandeld door de studie. Dat gaat over de krachtlijnen van het te voeren grondbeleid op korte en middellange termijn, de visievorming, de maatregelen, middelen en termijnen om de doelstellingen van het grondbeleidsplan te bereiken, en de regelgeving die nodig is om het grondbeleid te ondersteunen.

De studie begint met een inhoudelijke en functionele omschrijving van het begrip grondbeleid. Er wordt een grondige analyse gemaakt van de prijsstijgingen van vastgoed, en van de beleidsversnippering. Dat laatste probleem wordt vooral aangevoerd door onder andere de toepassing van de verschillende sectorale rechten van voorkoop, de subsidieregelingen, en allerlei gemeentelijke verplichtingen om registers op te maken, zoals van onbebouwde percelen, leegstaande woonpanden, bedrijventerreinen, enzovoort.

Doordat de verschillende beleidsinstrumenten niet op elkaar zijn afgestemd, is er geen transparantie en is er een gebrekkige communicatie tussen de verschillende instanties. Bijgevolg is er geen coördinatie aanwezig. Nu is volgens de studie niet zozeer die diversiteit of de veelheid van instrumenten

Van Mechelen

een probleem, maar wel de onderlinge afstemming tussen de instrumenten en de inzetbaarheid ervan.

Op basis van die vaststelling is een doorlichting en positionering gebeurd van het grondbeleid vanuit de invalshoek van ruimtelijke ordening. Daarin benadrukken de onderzoekers dat het grondbeleid niet alleen mag worden gezien als een middel om bestemmingen te realiseren, maar tevens moet ingaan op inrichtings- en beheersmaatregelen, zowel voor stedelijke gebieden als voor buitengebieden.

Aangezien grond een schaars goed is, en het spel van vraag en aanbod tot een zekere sociale en misschien ook functionele verdringing kan leiden, zijn de auteurs van de studie van mening dat het grondbeleid een corrigerende rol moet spelen op de markt. Samen met een niet-sectoraal en gebiedsgericht grondbeleid moet dit corrigerend optreden leiden tot de realisatie van een aantal doelstellingen van het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen.

In de studie wordt daar verder op ingegaan, en wordt vastgesteld dat de uitvoering van het grondbeleid via een aantal passieve maatregelen kan gebeuren, zoals heffingen, boetes, planschade, vergunningenbeleid, enzovoort, maar ook via actieve maatregelen zoals verwerving en inrichting. Vanuit het oogpunt van ruimtelijke ordening zal het grondbeleid een complementaire functie vervullen ten aanzien van de vraag van ruimtebehoevende sectoren. Die aanvullende stimulans kan ontradend zijn, zoals heffingen, of stimulerend, zoals subsidies. Als typisch voorbeeld worden in de studie de renovatieprojecten van leegstaande bedrijfsruimten aangehaald.

In de studie wordt benadrukt dat in het grondbeleid vier centrale doelstellingen belangrijk zijn. Dat zijn de uitvoering van ruimtelijke plannen door het corrigeren of bestendigen van een bepaald grondgebruik, de beheersing van de prijzen door het tegengaan van speculatie en sociale verdringing, het toe-eigenen en ter beschikking stellen van gronden aan de gemeenschap zodat ze weer aan andere doelen kunnen worden toegewezen, en de uitbouw van een registratie- en informatiesysteem.

De auteurs hebben ook aangegeven dat het van belang is dat het grondbeleid niet alleen door de overheid kan worden gerealiseerd. Ook samenwerking met de privé-sector is immers belangrijk. In het grondbeleidsplan kunnen die samenwerkingsverbanden worden uitgetekend.

In het belangrijkste deel van de studie wordt ingegaan op de analyse en de evaluatie van het bestaande beleidsinstrumentarium. Dat is op een systematische manier benaderd. Er is een onderscheid gemaakt tussen categorieën van het Structuurplan Vlaanderen, zoals het verbeteren van het vestigingsklimaat in de stedelijke gebieden, het vrijwaren van het buitengebied, en het selectief concentreren van economische activiteiten.

De toepassingsmogelijkheden daarvan zijn gericht op de beleidsvorming. Het gaat om de verwezenlijking van de bestemming, het verwerven van gronden, het ter beschikking stellen van gronden, de prijsbeheersing, de financiële en fiscale instrumenten en de ruimtelijke informatiesystemen. Sommige instrumenten kunnen meer dan één doelstelling of functie hebben.

Voor elk instrument – en het zijn er een tweëndertigtal – is op een systematische manier een aantal items aangegeven. Het betreft het domein waarop het instrument actief is, bijvoorbeeld huisvesting, natuur en ruimtelijke ordening; het juridisch kader; de doelstelling en de beoogde effecten ervan; de omschrijving, zoals heffingen of subsidies, de procedurele aspecten en de organisatietermijnen; de relatie met de ruimtelijke ordening; de actoren die worden ingezet, hun bevoegdheden en hun verantwoordelijkheden; en ten slotte de knelpunten en lacunes of juist de positieve effecten die het kan hebben.

Voor elk van de instrumenten worden suggesties en aanbevelingen gedaan voor eventuele bijstellingen en dergelijke. Vervolgens worden er voorstellen gedaan voor een bijsturing van de bestaande instrumenten en worden innovatieve beleidsinstrumenten weergegeven. Ik overloop er een aantal, zonder evenwel in detail te gaan.

Bijvoorbeeld met betrekking tot de bestaande instrumenten wordt gesteld dat zeker de voorkeuren duidelijk in kaart moeten worden gebracht en op elkaar moeten worden afgestemd. De auteurs zijn ook van mening dat, om de uitoefening van het voorkeurenrecht mogelijk te maken, dat best wordt ondergebracht in één gewestelijke materie. Het onteigeningsinstrument wordt het best bijgehouden in een centraal register van onteigeningsplannen, en er kan worden onderzocht in welk wettelijk kader ze worden gesitueerd. Ook wordt gezegd dat, om bij de verschillende verwervingsprocedures de nodige tijdwinst te realiseren, het wenselijk is bijvoorbeeld schattingsverslagen te kunnen laten opmaken door erkende schatters die door de Vlaamse overheid kunnen worden aangeduid. Van

Van Mechelen

erfpacht en recht van opstal wordt gezegd dat het flexibele regelingen zijn die de verschillende partij- en de mogelijkheid geven een en ander uit te werken.

Het vergunningen- en het plannenregister vormen volgens de auteurs centrale informatiebronnen om het grondbeleid te onderbouwen. Ze verbinden daar wel enkele voorwaarden aan. Zo moet die informatiestroom vanuit Ruimtelijke Ordening worden aangevuld met relevante informatie uit andere bevoegdheidsdomeinen. Informatie kan worden geput uit die heffingen op onbebouwde percelen, op leegstand, en op verwaarlozing van bedrijventerreinen. Daarbij is van belang dat de procedures inzake inventarisatie op elkaar worden afgestemd. Tot slot vinden de auteurs dat de exploitatie van die bronnen op Vlaams niveau moet worden uitgebouwd.

Tevens wordt in de studie verwezen naar het decreet van 16 juni 1982 houdende maatregelen voor een sociaal grondbeleid. Er wordt voorgesteld het subsidiepercentage voor inbreidingsgerichte projecten te verdubbelen, en die voor niet-inbreidingsgerichte projecten af te schaffen.

Met betrekking tot het besluit van 24 juli 1996 houdende de tegemoetkoming van het Vlaamse Gewest voor maatregelen in het kader van het grondenpandenbeleid geven de auteurs aan dat het mogelijk zou moeten zijn meer gebiedsgericht te werken voor strategische projecten en dat constructies van publiek-private samenwerking mogelijk zouden moeten worden gemaakt.

Er wordt ook aangegeven dat, indien een gemeente een samenwerkingsverband aangaat met de particuliere sector, het aangewezen is het subsidiebedrag ook daar met 10 percent te verhogen.

Naast die bijsturing van bestaande instrumenten, gaat het ook over innovatieve instrumenten. Er worden er een zestal opgenoemd. Een ervan is het aanduiden van actiegebieden waarin prioritair ten aanzien van andere gebieden een actief beleid kan worden gevoerd, gericht op de verwezenlijking van bestemmingen door inrichting en beheersmaatregelen. Een ander is de oprichting van een groundbank met rechtspersoonlijkheid die vrij autonoom kan functioneren op de grondmarkt. Zo is het mogelijk onroerende goederen te verwerven en ze ter beschikking te stellen op de momenten en tegen de voorwaarden die maatschappelijk het meest verantwoord zijn.

Mevrouw Heeren heeft verwezen naar het grondbeleid in Hasselt. Ook zulke gemeentelijke grondbeleidsplannen worden in de studie aangehaald als een mogelijk instrument om op lokaal niveau een duurzaam woon- en leefmilieu te creëren, en ontwikkelingen voor lokale economie toe te laten. Een andere mogelijkheid is het inschakelen van een autonoom gemeentelijk bedrijf voor het verwerven van gronden en het verwezenlijken van een aantal strategische projecten.

Tot slot moet er meer controle komen op een aantal gebruiks- en benuttingsnormen om de functie-wijzigingen beter in de hand te kunnen houden. Het zou ook nuttig kunnen zijn een jaarlijkse vastgoedsurvey uit te voeren om een inzicht te krijgen in de jaarlijkse prijsevolutie van de grondmarkt.

Hoewel het laatste hoofdstuk van de studie geen deel uitmaakt van de opdracht, hebben de auteurs een aantal voorstellen gedaan over de inhoud, de organisatorische omkadering en de operationalisering van het grondbeleidsplan. Een grondbeleidsplan moet steunen op vier grote pijlers. Ten eerste moet de administratieve eenheid grond- en pandenbeleid, in overleg met een stuurgroep waarin de verschillende sectorale overheden vertegenwoordigd zijn en tevens externe deskundigen aanwezig zijn, het grondbeleidsplan opstellen, begeleiden en bewaken. Ten tweede moet een groundbank worden opgericht die kan opereren op de grondmarkt om onroerende goederen te verwerven en ter beschikking te stellen. Ten derde is er het Grondfonds dat doelmatig functioneert onder de administratieve eenheid grond- en pandenbeleid voor de financiering van de uitvoering van de verschillende ruimtelijke uitvoeringsplannen en strategische projecten. Ten vierde wordt voorgesteld om GIS-Vlaanderen meer ondersteunend te laten werken ten aanzien van de informatievoorziening.

De studie geeft tot slot een aantal kritische succesfactoren en prioritaire acties weer voor de realisatie van het grondbeleid. Het gaat dan over personeelsinzet, betrokken partners, noodzakelijke samenwerkingsverbanden, uitbouw van de administratie, decretale aanpassingen, enzovoort.

Ik heb voor één keer misbruik gemaakt van een interpellatie om aan te tonen dat we effectief met dit project bezig zijn. De eerste fase van het stappenplan is nu ingevuld. Er zijn nog wel wat vragen. Er moet dan ook een sturing komen. Er moet ook een keuze gemaakt worden binnen het Beter Bestuurlijk Beleid, over wat waar zal terechtkomen.

Van Mechelen

We hebben hier eigenlijk te maken met een opdracht die op het niveau van de administratieve diensten zou moeten kunnen worden geplaatst. Deze opdracht functioneert horizontaal en niet verticaal, voor één enkele sector. Het gaat immers om alles wat met leefmilieu, natuur en landbouw, ruimtelijke ordening, monumenten en landschappen, huisvesten en wonen, en fiscaliteit te maken heeft. Onze doelstelling is de opdracht daar te plaatsen waar ze voor iedereen het meest functioneel is.

De tweede fase wordt gestart in september of oktober van dit jaar. Ik zal dat vermelden in de beleidsbrief. Zo kunnen we tegen het einde van deze legislatuur zicht krijgen op en beginnen werken aan een kader waarin dit vorm zal kunnen krijgen in Vlaanderen.

De voorzitter : Mevrouw Heeren heeft het woord.

Mevrouw Veerle Heeren : Mijnheer de minister, ik dank u voor uw uitgebreid antwoord en voor de voorstelling van de studie, die een aantal verrassende elementen bevat. Ik kijk ernaar uit om die studie te kunnen inkijken.

Een aantal jaren geleden gaf toenmalig minister Baldewijns de opdracht om die studie uit te voeren. Ze werd de voorbije jaren echter afgedaan als een ongeschikt instrument.

Mijnheer de minister, ik ben het volledig met u eens wanneer u zegt dat het om een horizontale bevoegdheid gaat. Alleen vind ik het jammer dat men daar in deze legislatuur pas na 4 jaar achter komt. Het was beter geweest om vanaf het begin van de legislatuur één minister te hebben die bevoegd is voor huisvesting, ruimtelijke ordening en fiscaliteit. Al deze bevoegdheden horen als puzzelstukken bij elkaar. Die discussie moet nu voor eens en altijd worden uitgeklaard. Dat kan ook zijn gevolgen hebben voor de volgende legislatuur, meer bepaald voor de indeling van de commissies.

In de vraag om uitleg van de heer Laurys van 2 jaar geleden was er sprake van de resolutie over betaalbaar wonen. In die periode heb ik gevraagd om een gezamenlijke commissie op te richten over dat thema. Dit werd echter niet goedgekeurd door het Bureau. Vandaag blijkt echter dat deze aspecten wel degelijk met elkaar verbonden zijn.

Mijnheer de minister, kan deze studie ter beschikking van de commissie worden gesteld ?

Minister Dirk Van Mechelen : Ik zal proberen een short memory te voegen bij de beleidsbrief, zoals ik dat ook de vorige keer gedaan heb. Een aantal zaken zullen ook op onze website gepubliceerd worden zodat ze ook elektronisch kunnen worden opgevraagd.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van de heer Johan Malcorps tot de heer Dirk Van Mechelen, Vlaams minister van Financiën en Begroting, Ruimtelijke Ordening, Wetenschappen en Technologische Innovatie, over de afbakening van het Economisch Netwerk Albertkanaal en de stand van zaken van een eventuele voorafname

De voorzitter : Aan de orde is de vraag om uitleg van de heer Malcorps tot de heer Van Mechelen, Vlaams minister van Financiën en Begroting, Ruimtelijke Ordening, Wetenschappen en Technologische Innovatie, over de afbakening van het Economisch Netwerk Albertkanaal en de stand van zaken van een eventuele voorafname.

De heer Malcorps heeft het woord.

De heer Johan Malcorps : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, mijn vraag is eigenlijk een vervolg op de vraag van de heer Frans De Cock van 23 januari van dit jaar in verband met de zoekzone 'uitbreiding industrieterrein Van Doornelaan' te Oevel-Westerlo (Hand. VI. Parl. 2002-2003, nr. C-111, 4). Ik wil het niet hebben over bepaalde dossiers, het gaat over de stand van zaken van de hele afbakening van het Economisch Netwerk Albertkanaal, het ENA. Een jaar geleden zijn een aantal beslissingen genomen in het kader van het Zomerakkoord 2002.

Mijnheer de minister, u had het in uw antwoord op de vraag van de heer de Cock uitvoerig over het aan de gang zijnde overlegproces en de werkzaamheden van de stuurgroep, als voorbereiding op de besluitvorming binnen de Vlaamse regering, dit in opvolging van het Zomerakkoord 2002. De toetsing van de concrete voorstelling betrof vier deelgebieden : de Antwerpse Poort, de Limburgse Poort, de Kempense regio en West-Limburg. Kunt u de huidige stand van zaken schetsen voor de verschillende deelgebieden ? In hoeverre bent u al tot consensusvoorstellen gekomen ? Hoever staat u met de opmaak van de uitvoeringsplannen ? Over

Malcorps

welke voorstellen zal – gezien de complexiteit – op langere termijn worden beslist ?

Wat is de relatie tussen de nu lopende ‘voorafnameprocedure’ en de officiële afbakening van het ENA ? In januari schatte u dat voor de officiële afbakeningsprocedure nog 3 jaar nodig zou zijn.

Wat is precies de rol van het studiebureau Iris Consulting – Buck Consultants – WES ? Wat is de rol van Arohm ?

Ten slotte, maar misschien is dit voorbarig, dat hangt af van uw antwoord, als er een openbaar onderzoek komt naar de RUP's (ruimtelijke uitvoeringsplannen), wordt er dan zorg voor gedragen dat dit grotendeels buiten de zomervakantie plaatsvindt, zodat iedereen zijn inbreng kan doen ?

De voorzitter : De heer De Cock heeft het woord.

De heer Frans De Cock : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, ik wil reageren omdat mijn naam hier verschillende keren werd genoemd. Uiteraard ben ik benieuwd naar de stand van zaken. Wie de zaak volgt, weet dat een aantal adviezen van de stuurgroep aan de betrokken gemeenten werden overgemaakt. Niettemin moeten we in het parlement in alle openheid over dit onderwerp kunnen praten. Dit ligt ons na aan het hart.

De voorzitter : Minister Van Mechelen heeft het woord.

Minister Dirk Van Mechelen : Mijnheer de voorzitter, dames en heren, zoals steeds hebben we niet stilgezeten. Tussen de vraag van de heer De Cock en vandaag is er letterlijk en figuurlijk heel wat water door de Schelde gevloeid.

Ik breng u nog even de context van de opdracht in herinnering. Het onderzoeks- en overlegproces voor de nadere uitwerking van het Economisch Netwerk Albertkanaal past binnen de versnelde uitvoering van het RSV dat werd opgestart in september 2001. Een zeer sterke klemtoon ligt bij de opties voor bedrijventerreinen en ingrepen in de lijninfrastructuur.

Het tijdelijk samenwerkingsverband Iris Consulting – Buck Consultants – WES voert het nodige onderzoek uit en bereidt het overleg voor. Dit tijdelijk samenwerkingsverband is een multidisciplinair team met zowel ruimtelijke als economische expertise, alsook communicatie- en overlegtech-

niek. In de studie worden alle mogelijk voorstellen in het kader van de ontwikkeling van het ENA nauwgezet onderzocht. De diverse voorstellen worden op een geïntegreerde wijze afgewogen, wat onvermijdelijk betekent dat niet alle voorstellen de eindstreep halen.

Rekening houdend met de bovenlokale aard van de ontwikkeling van het ENA, bevindt de ruimtelijke en economische afweging van de voorstellen zich in eerste instantie op Vlaams niveau. Daarom werd een gemengde stuurgroep op Vlaams niveau samengesteld, met als doel de afweging van de voorstellen voor te bereiden. In de stuurgroep zijn onder meer vertegenwoordigd : een aantal economische partners – zoals de gewestelijke ontwikkelingsmaatschappijen, de administratie Economie en de IOK (Intercommunale voor de Ontwikkeling van de Kempen) –, de Dienst voor de Scheepvaart, het havenbestuur Antwerpen, de Arohm, de Aminal, de administratie Wegen en Verkeer, de provincies, enzovoort. Het is evident dat de overwegingen van een stuurgroep op Vlaams niveau van een andere aard zijn dan de bezorgdheden die geuit worden door de gemeentelijke actoren. Alle voorstellen van de stuurgroep zijn tevens besproken met de betrokken gemeenten. Ik krijg per post nog bijkomende vragen. Ik zal in de loop van september op dat terrein initiatieven nemen en met een aantal betrokkenen gaan praten.

Het voorbije proces heeft geleerd dat de stuurgroep het eens is geraakt over een beperkt pakket aan acties en dat over een aantal kwesties verdeelde standpunten worden geformuleerd. In het overlegproces is de mogelijkheid ingeschreven om voorstellen waarover consensus bestaat, het voorwerp te laten uitmaken van een snellere besluitvorming via een voorafname op het gehele netwerk. Het opgestarte onderzoeks- en overlegproces voor het ENA moet worden beschouwd als voorbereiding voor de besluitvorming op het niveau van de Vlaamse regering. Naderhand kunnen formele procedures voor de opmaak van gewestelijke ruimtelijke uitvoeringsplannen worden ingeleid.

Ik schets u de stand van zaken met veel plezier. Sinds de opstart van de opdracht in september 2001 werden een oriëntatiefase en onderzoeksfase doorlopen tot medio 2002. Uit het onderzoek bleek dat een opdeling van het ENA in vier deelgebieden een geïntegreerde gebiedsgerichte benadering toeliet voor de afweging van diverse voorstellen, in samenhang met een visie op het gehele netwerk. De vier deelgebieden betreffen : het Antwerps Poortgebied van het grootstedelijk gebied Antwerpen tot Massenhoven ; het Netebekken van Massenho-

Van Mechelen

ven tot Ham ; West-Limburg van Ham tot Hasselt en het Limburgs Poortgebied van Hasselt tot Lanaken.

De volgende belangrijke overlegstappen werden doorlopen per deelgebied. De stuurgroep Antwerps Poortgebied deed een eerste gebiedsgericht voorstel op 17 oktober 2002 en op 30 januari 2003. Een overleg met de gemeenten volgde op 19 maart en op 22 april 2003. De stuurgroep legde een voorstel van besluitvormingsnota voor op 12 juni 2003. De stuurgroep Netebekken deed op 16 januari 2003 een eerste gebiedsgericht voorstel. Het overleg met de gemeenten vond plaats op 13 en 20 februari 2003. Het voorstel van besluitvormingsnota van de stuurgroep kwam er op 27 maart 2003. In West-Limburg deed de stuurgroep een eerste gebiedsgericht voorstel op 16 januari 2003. Het overleg met de gemeenten kwam er op 13 en 24 maart 2003. De stuurgroep diende een voorstel tot besluitvormingsnota in op 15 mei 2003. De stuurgroep Limburgs Poortgebied kwam tot een eerste gebiedsgericht voorstel op 17 oktober 2002 en op 30 januari 2003. Het overleg met de gemeenten volgde op 13 maart en op 22 april 2003. Daarna deed de stuurgroep een voorstel van besluitvormingsnota op 12 juni 2003.

Uit deze opsomming van de werkzaamheden mag blijken dat niet over één nacht ijs werd gegaan. We zijn hier al 2 jaar mee bezig. Hier is met heel veel mensen aan gewerkt. We hebben onze verantwoordelijkheid genomen. Ik besef beter dan wie ook dat bij de minste afbakening fricties op het terrein ontstaan.

De stuurgroep en de opdrachthouders zijn erin geslaagd in een beperkte periode zeer intensief overleg te voeren om te komen tot afgewogen voorstellen van besluitvormingsnota's voor de vier deelgebieden. Zij hebben dat op een professionele manier gedaan. In september 2003 zal de stuurgroep de voorstellen verder uitwerken. In september en oktober – dat zal ik zelf opnemen – zullen nogmaals de gemeenten worden geïnformeerd en geraadpleegd. Het onderzoeks- en overlegproces voor de nadere uitwerking van het gehele ENA kan dan worden afgerond. Op dat moment zullen we beschikken over een coherente visie voor het hele Economisch Netwerk Albertkanaal, en over concrete actievoorstellen voor de vier deelgebieden.

Ieder voorstel van besluitvormingsnota voor een deelgebied bevat een aantal acties waarover in de

stuurgroep een consensus bestaat. Sommige van die acties handelen over de opmaak van GRUP's (gewestelijke ruimtelijke uitvoeringsplannen) voor bijkomende bedrijventerreinen of reservaties voor infrastructuurprojecten. Een belangrijk pakket waarover consensus bestaat, gaat over de bestaande bedrijventerreinen. Er is zorgvuldig uitgezocht op welke bestaande bedrijventerreinen nog percelen beschikbaar kunnen worden gesteld en op welke wijze dit kan gebeuren. Een aantal economische actoren heeft zich hiervoor geëngageerd.

Er werden tevens voorstellen geformuleerd voor het herstructureren en beter benutten van bestaande bedrijventerreinen. Dat is een van mijn grote bezorgdheden. We moeten niet alleen kwantitatief bezig zijn, maar ook kwalitatief. We proberen een aantal zonden uit het verleden recht te trekken. Op dat vlak is het werk in West-Vlaanderen door het SPRE (Strategisch Plan Ruimtelijke Economie) erkend als toonaangevend.

We zijn van plan om de opmaak van RUP's in 4 gevallen te versnellen. Eén ervan gaat over het watergebonden regionaal bedrijventerrein Beverdonk te Grobbendonk. Daar hebben we een GRUP technisch voorbereid. We moeten ook nog een ander dossier oplossen over terreinen voor lawaaierige sporten. In een gebied van 68 hectare bevindt zich 2 hectare bestaand motorcrossterrein. We overleggen momenteel met de provincie om dat tot 7 of 8 hectare uit te breiden. Zo slaan we in één GRUP twee vliegen in één klap.

Daarnaast willen we ook bijkomende processen opstarten. Naast Grobbendonk denken we aan Ham, Meerhout en Laakdal. We willen in het Economisch Netwerk Albertkanaal 200 hectare bedrijventerrein ontwikkelen. Het is noodzakelijk om dat nu te doen zodat we dat kunnen afronden tegen 2004. Op dat moment, waarvan we hopen dat de economie opnieuw zal aantrekken, en de bestaande onderbenutting van de capaciteit is ingevuld, zullen we perspectieven hebben om nieuwe terreinen aan te bieden.

We koppelen dit ook aan de versnelling die we trachten door te voeren in het afronden van de processen van de regionale stedelijke afbakeningsprocessen. Het afbakeningsproces van Aalst komt op 10 juli op de ministerraad. We kunnen dan voor de eerste keer zo'n proces afronden. Turnhout is bezig met het openbaar onderzoek. In Kortrijk wordt een plenaire vergadering georganiseerd. Mechelen is klaar voor de laatste fase. Daar is echter de taakstelling bedrijventerreinen onvoldoende ingevuld, maar misschien moeten we daarin minder

Van Mechelen

ambitieuze zijn. Sint-Niklaas, Hasselt-Genk en Brugge volgen ook. In de loop van volgend jaar zullen we niet alleen zaaien, maar kunnen we ook stilaan oogsten. In iedere besluitvormingsnota zijn voorstellen opgenomen waarover een verdeeld standpunt werd geacteerd in de stuurgroep, ondanks de talrijke besprekingen. We zijn uiteindelijk akkoord gegaan met een eventueel verdeeld standpunt, want anders geraken we er niet uit. Het betreft hoofdzakelijk terreinvoorstellen waar een onverenigbaarheid optreedt met natuur of open ruimte. Het is evident dat over voorstellen met verdeelde standpunten niet op korte termijn kan worden beslist. In een aantal gevallen zal de stuurgroep aangeven op welke wijze in een vervolgoverlegproces tot resultaten kan worden gekomen.

We proberen te doen wat we kunnen via een soort voorafname, maar dat doet geen afbreuk aan onze poging om een totale visie op het netwerk te ontwikkelen. We zijn geschiedenis aan het schrijven. We kunnen veel sneller dan vroeger gerichte acties ondernemen. De mensen zullen nu begrijpen waarom planologie nodig is.

De taak van het tijdelijk samenwerkingsverband Iris Consulting, Buck Consultants en WES bestaat uit het voorbereiden van studiemateriaal voor de stuurgroepvergaderingen en voor het overige overleg. Een procesbegeleider van het tijdelijk samenwerkingsverband staat in voor de inhoudelijke coördinatie van de voorstellen en voor de kwaliteitszorg. Binnen de Vlaamse administratie hebben we niemand die de coördinatie kan doen. Nu hebben we de mogelijkheid om dit door een outsider te laten doen. Bovendien zorgt die ook voor de verslaggeving en de eindrapportering. Het communicatief is ook heel belangrijk. Dat wordt verzorgd door CIBE – Centrum voor Overheidscommunicatie.

Het beleidsveld Ruimtelijke Ordening van Arohm heeft een coördinatietask als beleidsvoorbereidende en uitvoerende administratie. Mijn administratie stuurt en ordent dit proces mee. Arohm stuurt de gegevens door naar het beleid en verwerkt de opties in gewestelijke planningsinitiatieven.

Mijnheer Malcorps, u zult beseffen dat ik het niet aandurf om het openbaar onderzoek in de vakantieperiode te laten vallen. Voor mij kan dat in de tweede helft van augustus, maar dat is nu nog wat voorbarig.

De voorzitter : De heer Malcorps heeft het woord.

De heer Johan Malcorps : Ik hoop dat mijn kinderen vandaag net zo'n goed rapport zullen krijgen op school als wat u hier hebt voorgelegd. De relatie tussen de voorafname en de definitieve afbakening van het ENA is duidelijk. Ik hoop dat we een aantal zaken goed kunnen afwerken, want dat blijft nodig.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van de heer Johan Malcorps tot de heer Dirk Van Mechelen, Vlaams minister van Financiën en Begroting, Ruimtelijke Ordening, Wetenschappen en Technologische Innovatie, over de stand van zaken van de ruimtelijke planning voor de spoordossiers in het Antwerpse

De voorzitter : Aan de orde is de vraag om uitleg van de heer Malcorps tot de heer Van Mechelen, Vlaams minister van Financiën en Begroting, Ruimtelijke Ordening, Wetenschappen en Technologische Innovatie, over de stand van zaken van de ruimtelijke planning voor de spoordossiers in het Antwerpse.

De voorzitter : De heer Malcorps heeft het woord.

De heer Johan Malcorps : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, door de nieuwe plannen van de heer Vinck dreigt de tweede spoortoegang tot de Antwerpse haven in het gedrang te komen. Daarover zijn al veel vragen gesteld in dit parlement.

De kosten van het project zouden te hoog zijn opgelopen, onder meer door de extra middelen voor milieumilderende maatregelen. De heer Bruyninckx stelt namens het Gemeentelijk Havenbedrijf Antwerpen voor om de tweede spoortunnel onder de Schelde als eerste prioriteit te beschouwen en de tweede spoortunnel uit te stellen tot na 2007. Intussen staat hij niet meer alleen. Hij krijgt belangrijke politieke steun, zelfs van sp.a-voorzitter Stevaert en anderen. Blijkbaar is men als de dood voor een nieuwe procedureslag omtrent het Muizenbos, een habitatgebied, en wordt nu meer en meer gesproken van een geheel ander tracé, bijvoorbeeld langs de E313. Ook dat idee is echter niet bepaald nieuw, en heeft de voorbije jaren ook al heel wat protesten en betogingen uitgelokt.

Minister Bossuyt stelde in zijn antwoorden op vragen in de plenaire vergadering en in de commissie

Malcorps

duidelijk dat de afspraken tussen de NMBS, de federale regering en de Vlaamse regering inzake timing, volgorde en financiering van de spoorinvesteringen in het Antwerpse moeten worden gerespecteerd. Als echter de gedoodverfde voorstanders van de tweede spoorontsluiting nu zelf de handdoek in de ring gooien, dan ontstaat een nieuwe situatie. Vandaar mijn vragen om verduidelijking.

Mijnheer de minister, blijft u onverkort achter de drie grote spoorprojecten staan die nodig zijn voor de ontsluiting van Antwerpen, de tweede spoorontsluiting richting Lier, de tweede spooroververbinding en de rechtstreekse verbinding met Zaventem? Bent u voorstander van nieuwe prioriteiten en van een aanpassing van de voorziene timing?

Wat is de stand van zaken in de drie dossiers? Wanneer is het MER (milieueffectrapport) omtrent de tweede spoorontsluiting richting Lier klaar, gesteld dat we gewoon voortdoen? Wanneer kan het openbaar onderzoek starten? Komt de vroeger afgesproken timing in het gedrang? Blijft u bij het door de Vlaamse regering vastgelegde tracé en de lage uitvoering?

Voor de tweede spooroververbinding onder de Schelde zouden er geen noemenswaardige problemen inzake mens en milieu opduiken. Laat ons hopen dat dat klopt, want iedereen is het erover eens dat dit absoluut noodzakelijk is. Hoeveel staan we met het voorbereidend werk? Waarop is deze optimistische verwachting gebaseerd? Welke tracés liggen er dan voor? Als dit absoluut prioritair wordt en voor 2007 klaar moet zijn, is dat dan mogelijk, of komen we van de regen in de drup?

De directe verbinding met Zaventem krijgt misschien wel de minste aandacht, maar is toch ook bijzonder belangrijk. Wat is daarin de stand van zaken, en is er hier geen versnelling nodig?

Ik stel u expliciet deze vragen omdat ons standpunt ongewijzigd blijft. Er zijn natuurlijk problemen met de drie projecten, maar anderzijds was er een consensus dat er vooruitgang moet worden geboekt in de drie dossiers, zeker als we in de toekomst meer het spoor willen gebruiken en minder vrachtwagens, en aangezien bovendien de directe verbinding met Zaventem om manifeste redenen belangrijk is.

De voorzitter : De heer Geraerts heeft het woord.

De heer Jean Geraerts : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, het probleem van de tweede spoorontsluiting stopt niet in Lier. Het is heel belangrijk dat ook de IJzeren Rijn verder wordt doorgetrokken. Mijnheer de minister, ik stel u dus dezelfde vraag over de IJzeren Rijn : hoe staat u daar tegenover?

De voorzitter : Minister Van Mechelen heeft het woord.

Minister Dirk Van Mechelen : Mijnheer de voorzitter, collega's, het is een open deur intrappen dat het mobiliteitsvraagstuk meer dan ooit ter tafel ligt. We wachten bevreesd de renovatie van de R1 af. Daar is een volledig decennium verloren gegaan. Ik neem dat niet voor mijn rekening, maar ik besef ook dat we het aan onszelf verplicht zijn door te gaan in al deze dossiers. Ik zal dat dan ook doen.

Het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen vormt het beleidskader voor de genoemde spoorlijnen. De gewenste ruimtelijke structuur zoals die wordt beschreven in het richtinggevend deel van het RSV, bevat een selectie van de ontwikkelingsperspectieven voor de spoorinfrastructuur in Vlaanderen. De tweede spoortoegang tot de Antwerpse haven en de spoortunnel onder de Schelde ter hoogte van de Liefkenshoek tunnel maken onderdeel uit van de als hoofdspoorweg geselecteerde IJzeren Rijn. Ze zijn er met andere woorden onlosmakelijk mee verbonden. De ontwikkelingsperspectieven omvatten terreinreserveringen voor deze nieuwe spoorinfrastructuur.

In verband met de tweede spoorontsluiting van de Antwerpse haven bepaalde de Vlaamse regering op 28 april 1998 – onder mijn voorganger – haar standpunt door de principiële goedkeuring van een traject en een onderzoeksopdracht. Door de beslissing van 23 juni 2000, op een erg onaangenaam moment enkele maanden voor de gemeenteraadsverkiezingen, hechtte de Vlaamse regering haar goedkeuring aan het voorkeustracé en aan het voorstel van lengteprofiel. Door deze beslissing werd ik als bevoegd minister belast met de opmaak van het gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan, dat zich intussen in de fase van het voorontwerp bevindt.

Op 15 juli 2002 besliste de Vlaamse regering principieel over een tracé voor de noordelijke ontsluiting van de internationale luchthaven van Zaventem via het spoor en via de weg. Principieel werd gekozen voor de variant op de middenberm van de E19, met een aantal randvoorwaarden voor de ruimtelijke inpassing. Met deze beslissing werd ik, als minister bevoegd voor ruimtelijke ordening, eveneens

Van Mechelen

belast met de opmaak van het gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan. Met de voorbereidingen voor dit gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan werd, conform die taakstelling, onder mijn impuls begonnen.

De drie projecten zijn eveneens opgenomen in de bindende bepalingen van het RSV en in het investeringsplan 2006-2012 van de NMBS. Ze zijn alle drie cruciaal voor het optimaliseren van de bereikbaarheid van de poorten van de Antwerpse zeehavens en de luchthaven van Zaventem. Er is geen reden ze niet meer als prioritair te beschouwen. Uiteraard kunnen er altijd praktische voorstellen terzake worden gedaan.

Wat betreft de stand van zaken van het dossier voor de tweede spoortoegang tot de Antwerpse haven werd, tegelijk met de opmaak van het voorontwerp, op 1 januari 2002 begonnen met een milieu-effectenrapport door het studie bureau Aeolus in opdracht van Tuc Rail.

In dit verband vond op 2 oktober 2002 de gebruikelijke vergadering plaats met alle betrokken instanties over de ontwerp tekst. Het was trouwens een heel geanimeerde vergadering. Naar aanleiding daarvan werden door de betrokken gemeentebesturen van Wommelgem, Ranst en Lier felle bezwaren geuit tegen de door de MER-deskundigen voorgestelde ligging, meer specifiek aan de kruising met de E313 te Ranst ter hoogte van het Muisbos, en de kruising met de Netevallei in Lier.

De MER-deskundigen stelden voor de kruising met de E313 te Ranst bovengronds te realiseren, in tegenstelling tot het besluit van de Vlaamse regering van 23 juni 2000, waarbij een ondergrondse kruising werd vastgelegd. Voor de kruising in Lier stelden de deskundigen voor eveneens te kiezen voor een bovengrondse oplossing, dit in overeenstemming met het voormelde besluit van de Vlaamse regering, maar tegen de zin van het stadsbestuur van Lier, dat uitdrukkelijk voor een kruising in een tunnel opteerde.

Naar aanleiding van die vergadering van 2 oktober van vorig jaar en van de opgeworpen bezwaren heb ik de NMBS formeel gevraagd, vooraleer verder te gaan met het MER, eerst een bijkomend haalbaarheidsonderzoek uit te voeren naar alle mogelijke ondergrondse uitvoeringsmethodes voor zowel de kruising met de E313 als die van de Nete-

vallei in Lier. De NMBS heeft me laten weten dat deze studie nog voor de zomer aan Arohm zou worden bezorgd.

Tijdens de plenaire vergadering over het voorontwerp van ruimtelijk uitvoeringsplan van 7 februari 2002 werd door de aanwezigen gevraagd het RUP maximaal op het MER af te stemmen. Dat is ook in deze commissie beslist. Door deze koppeling heeft het onvoorziene extra onderzoek in het kader van de MER-procedure ook het RUP vertraagd. Het is de bedoeling, eens het MER beschikbaar is, het MER en het RUP met elkaar in overeenstemming te brengen. Voor de oeververbinding per spoor in de Antwerpse haven heeft de NMBS een technisch dossier overgemaakt, op basis waarvan een RUP kan worden opgemaakt. De formele procedure hiervoor is echter nog niet gestart. De aanbesteding voor het MER is intussen wel gebeurd door de NMBS. We hebben afgesproken RUP en MER te laten samenvallen.

Wat de ontsluiting van de luchthaven betreft, werd in navolging van de beslissing van de Vlaamse regering van 15 juli 2002 inzake een principiële tracékeuze, voorbereidend overleg georganiseerd over de opmaak van het gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan. Tuc Rail heeft inmiddels een aantal tekortkomingen opgelost op het vlak van bijvoorbeeld het basiskaartmateriaal.

Parallel met de opmaak van het gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan zal ook het grensoverschrijdend MER worden voorbereid. Uit het MER kunnen waardevolle aanvullingen blijken voor de opmaak van het gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan, vooral waar het gevoelige tracélocaties betreft zoals de aankomstvariant te Schaarbeek, de aansluitingsbochten naar de middenberm van de E19 ter hoogte van het op- en afrittencomplex van Vilvoorde en de aansluiting op de lijn 25/27 ten zuiden van Mechelen.

Mijn administratie coördineert momenteel het overleg over het gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan en zal de uitvoeringstermijn maximaal trachten te beperken. Het is mijn ambitie dat hierover nog dit najaar een plenaire vergadering wordt georganiseerd. Zo kan de NMBS de vertraging in haar opdrachten niet toeschrijven aan het Vlaams Gewest en de minister van Ruimtelijke Ordening.

De voorzitter : De heer Malcorps heeft het woord.

De heer Johan Malcorps : Mijnheer de minister, uw antwoord is zeer duidelijk. De discussie moet op een ander niveau worden voortgezet.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

– *Het incident wordt gesloten om 15.31 uur.*
